

2023-10-17

DNR Fi2023/02126

Per e-post:

Fi.remissvar@regeringskansliet.secc: fi.ofa.ko@regeringskansliet.se

Finansdepartementet

Remissvar över betänkandet Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33)

SAMMANFATTNING

TUI Sverige AB, (TUI), instämmer i att en kollektiv resegarantifond ger ett bra skydd för resenärer.

TUI motsätter sig Resegarantiutredningens förslag om finansieringen av resegarantifonden som medför mycket höga kostnader för researrangörerna i Sverige. Staten måste garantera fonden under uppbyggnadsfasen, alternativt att Kammarkollegiet ordnar bankgaranti, då det annars medför att kostnaderna för researrangörer blir orimligt höga, vilket kan leda till att researrangörer ordnar garanti i annat EU-land samt att risken för konkurser inom resebranschen ökar.

TUI instämmer i att avgiften till fonden ska vara en fast avgift och att det är tydligt vad avgiften avser. Regleringen av fonden måste specificeras med flera avräkningsperioder per år. Kammarkollegiet behöver ytterligare kvalificerade resurser och revisorsintyg måste återinföras. Vidare måste bedömningen av förhöjd eller sänkt garanti göras på ett rättssäkert sätt utifrån researrangörs ekonomi.

TUI bedömer att det är fördelaktigt med att det finns en möjlighet till regress för kortföretag.

TUI motsätter sig att det inte finns en inträdesavgift för nya researrangörer som ansluter sig till fonden när den är uppbyggd.

TUI motsätter sig att lagen träder i kraft den 1 juli 2024, det krävs framförhållning för de ändringar som måste genomföras i IT-system, ikraftträdande kan ske 1 oktober 2025,

Dessutom bör regeringen beakta att om de större researrangörerna väljer att ordna garanti i annat EU-land kommer förslaget om fondens uppbyggnad att falla.

1. ETT NYTT RESEGARANTISYSTEM

Mot bakgrund av att resebranschen är mycket konkurrensutsatt med dynamisk prissättning har förslaget stora utmaningar. Det saknas en tydlig modell för periodisering av hur den nuvarande resegarantin ska sänkas under uppbyggnadsfasen. För TUI och andra större researrangörer låses enorma belopp i den traditionella resegarantin och i kreditkorts- samt IATA garantier, utöver det också i den nya resegarantifonden enligt förslaget. Det innebär en ökning med ca 130 MSEK under en femårsperiod för TUI:s del. Resenärerna är genom alla dessa olika garantier skyddade många gånger om samtidigt som researrangörer tvingas ställa garantier till ingen nytta och till mycket höga kostnader.

Fondens uppbyggnad och återuppbyggnad utsätter den svenska resemarknaden för höjda kostnader i en lågkonjunktur, med bland annat höjda priser, lågt värderad valuta med mera. I dagsläget är det knappast möjligt att höja priserna på resor med 80 kr respektive 40 kr per resa, den prisökningen medför att resenärer inte har råd med paketresor samt medför en konkurrensnackdel för svenska paketresearrangörer. Det är i huvudsak privatpersoner som bokar paketresor och den ansträngda ekonomiska situationen som råder medför att försäljningen av paketresor i Sverige antagligen minskar. Resenärer kan i stället för paketresa, boka separat flygresor och hotell, utan återbetalningsskydd för att få ned priset på en semesterresa, vilket minskar konsumentskyddet. Att researrangören tar kostnaden för uppbyggnaden av fonden medför lägre marginaler, vilket kan leda till obestånd och ökat antal konkurser inom den svenska resebranschen. Många researrangörer lider fortfarande av sviterna efter pandemin och har inte resurser/medel för ytterligare kostnader.

TUI anser att staten ska garantera fonden under uppbyggnadsfasen. Enligt utredningen ska fonden innehålla cirka 300 MSEK efter ett år, vilket täcker kostnader för att två medelstora researrangörer samtidigt går i konkurs enligt de siffror som redovisas i utredningen. Historiskt har paketresebranschen varit förskonad från stora konkurser, trots att det är och har varit utmanande tider, detta bör minska risken för att staten får utgifter. Risken minskar dessutom successivt i och med att fonden byggs upp och redan efter ett år kan det antas att risken är mycket låg. I och med att Tyskland haft en liknande modell under uppbyggnadsfasen av den tyska resegarantifonden, kan det inte strida mot EU:s statsstödsregler. Det skulle möjliggöra att det individuella garantikravet för researrangörer omedelbart kan sänkas till 6,25%.

Ett annat alternativ är att Kammarkollegiet som ska förvalta fonden ordnar en bankgaranti under fondens uppbyggnadsfas, som kan finansieras med inbetalade medel i fonden. Kostnaden för bankgarantin sjunker successivt under uppbyggnadsfasen när fondens kapital ökar. Det skulle möjliggöra att lagändringar avseende resegarantisystemet och fonden träder i kraft tidigare.

Ovanstående minskar också risken för att konkurrensen påverkas jämfört med andra länder i och med att researrangörer har möjlighet att tåla en högre kostnad när garantikravet kan sänkas till 6,25%. Konsumenter kommer fortsatt ha ett bra skydd.

Det finns möjlighet för researrangörer med verksamhet i flera EU-länder att välja ett annat lands resegarantifond, vilket medför att färre researrangörer bidrar till uppbyggnaden av fonden. Skulle de två största researrangörerna välja att göra det, kommer förslaget om fondens uppbyggnad att falla. Med tanke på att de ökade kostnaderna enligt förslaget uppgår till närmare 130 MSEK över en femårsperiod för TUI och höjda priser för paketresor, vilket kan antas innebära att TUI förlorar kunder, samt minskad

konkurrenskraft, vilket också är fallet för andra researrangörer i Sverige, kan det antas att researrangörer väljer ett annat lands resegaranti, åtminstone under uppbyggnadsfasen.

2. KONSEKVENSER FÖR RESENÄREN

Förslaget om att resenärerna ska stå för ökad kostnad av paketresor med 40 respektive 80 kr behöver specificeras vid varje resebokning och det måste framgå av lagstiftningen att avgiften ska läggas på paketresans slutpris. Kostnaden ska läggas på efter att slutpriset har presenterats, för att undvika att researrangören får betala resegaranti på resegarantin. Det är viktigt att det finns en term, till exempel statlig paketresefondavgift, för att resenär ska förstå vad prishöjningen avser och för att researrangören ska kunna redovisa korrekt. Det är oklart vad som gäller avseende mervärdesskatt och TUI förordar att det ska läggas som en momsfri avgift efter att slutpriset är beräknat.

3. REGLERING AV RESEGARANTIFONDEN

Det saknas reglering i vissa delar om hur inbetalningar till fonden ska göras. Det ska finnas möjlighet att avräkna i inestående period samt också reglera i efterhand, för de fall avbokningar eller andra förändringar sker. Avräkningsperioderna måste vara korta, förslagsvis kvartalsvis, det ger en bättre kontroll samt en snabbare uppbyggnad av fonden. Det bör finnas undantag för inbetalning till fonden vid force majeure situationer.

Kammarkollegiet behöver ytterligare kvalificerade resurser för att kunna bedöma resegarantin och det ska återinföras revisorsintyg för uppgiften som researrangören lämnar till Kammarkollegiet för att minimera risken för otillbörligt utnyttjande av fonden och felaktiga uppgifter. Det är också viktigt med ytterligare kvalificerade resurser för bedömningen om en researrangör ska krävas på en förhöjd respektive lägre garanti, riskbedömningen är svår i och med att det inte är tydligt vad som anses vara en risk. Stora aktörer med hög omsättning ska inte behöva betala förhöjd garanti på grund av det, utan det måste vara researrangörer som är i riskzonen för insolvens.

Det saknas regler för hur fonden ska förvaltas och det måste vara transparent för researrangörer som bidrar till fonden. Om researrangörer inte betalar eller är sen med betalning påverkar det fondens kapital och i längden researrangörer som bidrar till fonden, frågan är hur det kommer att hanteras? Hur ska fonden omvärderas vid färre researrangörer och /eller minskad volym och hur ofta ska det göras? Det måste införas ett beloppstak och tidsgräns för researrangörs inbetalning till fonden, i annat fall finns risken att en eller några researrangörer får betala mycket stora belopp över lång tid, samtidigt som konkurrenter kan ordna garanti i ett annat EU-land. Det finns ingen annan bransch som ska trygga och skydda konsumenter vid konkurrenters konkurs och det bör inte införas för resebranschen.

För att undvika att fonden utnyttjas på ett felaktigt eller kriminellt sätt bör researrangörer som etablerar sig när fonden är uppbyggd ha en högre "inträdesavgift", en enskilt ställd garanti om 50% som privat garantibelopp under de första två åren är rimligt. För det fall större researrangörer etablerar sig i Sverige när fonden är uppbyggd, behöver fondens belopp antagligen höjas och det bör inte ske på bekostnad av befintliga researrangörer.

4. ÅTERBETALNINGSKRAV OCH VÄRDEBEVIS

TUI har inget att invända mot förslaget i och med att det är frivilligt för både researrangör och resenär, om det inte strider mot Paketresedirektivet.

5. KORTREKLAMATIONER

TUI bedömer att det är fördelaktigt med att det finns en möjlighet till regress för kortföretag. Kortföretag ska ha rätt att till regress omedelbart, utan den nuvarande fristen om tre månader.

Såsom utredningens förslag är utformat innebär det att researrangörer under flera år av uppbyggnad av resegarantifonden tvingas betala tre resegarantier, (enskild garanti som researrangörer i dagsläget har, garanti till kortföretagen samt inbetalning till resegarantifonden), utan att det gagnar resenärer. Detta arrangemang finns inte i någon annan bransch och inte heller för reseföretag utanför Sverige.

Om staten garanterar fonden eller Kammarkollegiet ordnar en bankgaranti, enligt ovan, kan kortföretag ges regressrätt direkt.

6. ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Utredningens slutsats att inget av förslagen kan träda i kraft innan målkapitalet i fonden har nåtts, det kan dröja långt mer än fem år, i och med att researrangörer kan välja ett annat lands resegarantifond samt om det sker en ökning av konkurser. Staten bör därför garantera fonden för att de nya reglerna kan träda i kraft tidigare.

7. INDIVIDUELLA GARANTIER

De individuella garantierna föreslås som huvudregel att uppgå till 6,25% av den resegarantipliktiga årsomsättningen. Utredningen antar att det medför att kostnaden för att ordna en garanti minskar. Mot bakgrund av att den individuella garantin ska tas i anspråk i första hand, är det troligt att kostnaden inte minskar.

8. HEMTAGNINGSFOND FÖR FLYGRESOR

Det måste vara tydligt att det gäller hemtagning och inte är jämförbart med resegarantin för paketresor. Det är en stor skillnad i och med att vid paketresa är flygresor för hemtagning inkluderade och vid flygbolagskonkurs finns ingen hemresa över huvud taget. Kostnaden för hemtagning vid flygbolagskonkurs är flera gånger högre i och med att hemresan bokas med mycket kort framförhållning nära inpå hemresan, jämfört med den ursprungliga bokningen. Priset på flygresor varierar kraftigt, ett exempel på kraftiga prisuppgångar var till exempel vid den senaste flygbolagsstrejken och för resor som bokas nära avresedatumet. Förslaget med en avgift på 3 kr är märkligt och orimligt, eftersom en flygresor kan vara lika dyr eller dyrare än en paketresa som har en avgift om 80 kr.

9. ÖVRIGT

Termen ”insolvens”, 6, 8a § resegarantilagen, måste ändras till ”konkurs” i och med att insolvens har en vidare betydelse och också kan inkludera företagsrekonstruktion. Resegarantifonden ska inte användas vid företagsrekonstruktioner enligt förslaget och den tillämpning som gäller. Det ska inte vara möjligt att rekonstruera företag med hjälp av medel från resegarantifonden.

Förändringarna som föreslås för införande av resegarantifonden kräver systemförändringar som tar cirka 12-18 månader för att implementera i nuvarande IT-system, varför ändringarna bör träda i kraft 1 oktober 2025. Det handlar om cirka 60 olika IT-system som måste kommunicera och resurser måste tas för att genomföra ändringarna. Detta medför kostnader och osäkerhet för researrangörer.

De resor som bokas före lagändringarna föreslås träda i kraft, kommer enligt utredningsförslaget att vara 40 respektive 80 kr billigare jämfört med resor som bokas efter ikraftträdandet, trots att det kan vara samma semesterperiod för de bokade resorna. Det bör förtydligas och även preciseras hur redovisningen från researrangörerna ska göras, det händer att ändringar görs i bokade resor, vilket påverkar avgiften i de fall bokningen sker före ikraftträdandet och ändringar görs efter ikraftträdandet. Det måste framgå för att både resenärer och researrangörer ska förstå hur reglerna ska tolkas.

Stockholm den 17 oktober 2023

Charlott Aston Brovall
Senior Legal Counsel

TUI Sverige AB